

ΤΕΙ ΠΕΙΡΑΙΑ | ΤΜΗΜΑ ΗΥΣ

**ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΩΝ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ,
ΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ
ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ**

23/05/2011

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΘΕΟΔΩΡΙΔΟΥ

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή
2. Θέματα νομικής ορολογίας
3. Έγκλημα στον κυβερνοχώρο
4. Διωκτικές αρχές
5. Ποινική νομοθεσία
6. Πνευματική Ιδιοκτησία
7. Το ηλεκτρονικό εμπόριο
8. Φορείς Νομοθεσίας

Εισαγωγή(1)

Οι νέες πληροφοριακές τεχνολογίες της εποχής μας έχουν ανώτερη ιστορική σημασία, διότι εγκαινίασαν ένα νέο τεχνολογικό πρότυπο που βασίζεται σε τρία πολύ σημαντικά, ιδιαίτερα χαρακτηριστικά:

- την ικανότητά τους να αυτοδιευρύνονται ως προς τον όγκο, την πολυπλοκότητα και την ταχύτητα,
- την ικανότητα ανασχηματισμού και
- την ευελιξία διάδοσής τους

Εισαγωγή (2)

- Χρειαζόμαστε ένα ανανεωμένο νομικό πλαίσιο για να αντιμετωπίσει τα προβλήματα που ανακύπτουν από τη διαχείριση της πληροφορίας.
- Η προσέγγιση των νομικών θεμάτων που αφορούν τα Πληροφοριακά Συστήματα, τις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες και τον Διαδίκτυο ενέχει την δυσκολία ότι, προϋποθέτει όχι μόνο νομικές, αλλά μέχρι ένα βαθμό τουλάχιστον και τεχνικές γνώσεις σε θέματα ηλεκτρονικών υπολογιστών και διαδικτύου.

Εισαγωγή (3)

- Οι υπολογιστές έχουν πολλαπλούς ρόλους. Μπορούν να είναι το αντικείμενο ενός εγκλήματος αλλά και να χρησιμοποιηθούν ως μέσο διάπραξης εγκλήματος.
- Η σχετική Νομοθεσία ασχολείται με τους εξής τομείς:
 - Δίκτυα μαζικής μετάδοσης – τηλεόραση και ραδιόφωνο
 - Παραδοσιακά δίκτυα – τηλεφωνία και ταχυδρομεία
 - Άλλα δίκτυα – δορυφορικά, ενσύρματα κλπ.
 - Δραστηριότητες εκτυπώσεων και εκδόσεων
 - Δίκαιο του Internet

Αδυναμίες της νομοθεσίας

- Οι νομοθετικές ρυθμίσεις που αφορούν το ηλεκτρονικό έγκλημα παρουσιάζουν αδυναμίες, τόσο στην Ελλάδα όσο και στις υπόλοιπες χώρες.
- Το Ηλεκτρονικό Έγκλημα αποτελεί εγκληματική δραστηριότητα αρκετά εξειδικευμένη και ανεπτυγμένη τεχνολογικά, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται προβλήματα στην οριοθέτηση των πράξεων που θα πρέπει να διώκονται ποινικά.
- Οι νομοθέτες είναι αναγκασμένοι να ενημερώνονται διαρκώς για τις εξελίξεις στον τομέα της τεχνολογίας των υπολογιστών.

Ηλεκτρονικό Έγκλημα - Ορισμός

- Ως «Ηλεκτρονικό Έγκλημα» θεωρούνται οι αξιόποινες εγκληματικές πράξεις που τελούνται με τη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών και συστημάτων επεξεργασίας δεδομένων.
- Διαχωρίζονται σε
 - εγκλήματα τελούμενα με τη χρήση Ηλεκτρονικών Υπολογιστών (computer crime) και
 - Κυβερνο-εγκλήματα (cyber crime), εάν τελέσθηκε μέσω του Διαδικτύου

Ηλεκτρονικό Έγκλημα

- Η έρευνα των Ηλεκτρονικών Εγκλημάτων:
 - αρκετά δύσκολη και
 - ιδιαίτερα χρονοβόρα διαδικασία εντοπισμού των ηλεκτρονικών ιχνών
- Μία έρευνα μπορεί να διαρκέσει από ένα μήνα έως και δύο χρόνια
- Οι χρήστες που ερευνώνται και που έχουν καταγγεληθεί ότι έχουν διαπράξει μια αξιόποινη πράξη λαμβάνουν διάφορα μέτρα προστασίας, έτσι ώστε ο εντοπισμός του να καθίσταται αρκετά δύσκολος

Μορφές Κυβερνο-εγκλήματος

- Παρεμπόδιση (κυβερνο)κυκλοφορίας
- Τροποποίηση δεδομένων
- Κλοπή δεδομένων
- Εισβολή σε δίκτυο
- Σαμποτάζ σε δίκτυο
- Μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση
- Διασπορά ιών
- Υπόθαψη αδικημάτων
- Πλαστογραφία και
- Απάτη

Κυβερνο-έγκλημα

- Τα πλέον συνηθισμένα εγκλήματα που παρουσιάζονται αυτή την στιγμή στον κυβερνοχώρο είναι:
 - οι απάτες (με πιστωτικές κάρτες ή μη)
 - η διακίνηση παιδικής πορνογραφίας
 - εγκλήματα κατά της Εθνικής Ασφάλειας (οδηγίες για κατασκευή βομβών, εισβολή σε συστήματα ασφαλείας που έχουν σχέση με την εθνική υποδομή)
 - οδηγίες για παρασκευή ναρκωτικών

Φορείς Νομοθεσίας

- Νομοθετική εξουσία
- Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές
- Δικαστική εξουσία
 - Διοικητικά Δικαστήρια
- Η Ευρωπαϊκή Ένωση

Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές

- Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων
- Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων
- Αρχή Διασφάλισης Απορρήτου Επικοινωνιών
- Εθνικό Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο
- Συνήγορος του Πολίτη
- Επιτροπή Ανταγωνισμού
- ΑΣΕΠ

Α.Δ.Α.Ε.

- Με το άρθρο 1 του Ν.3115/2003 συστάθηκε, κατά την παρ.2 του άρθρου 19 του Συντάγματος, η Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών
- Σκοπός
 - Η προστασία του απορρήτου των επιστολών, της ελεύθερης ανταπόκρισης ή επικοινωνίας με οποιονδήποτε άλλο τρόπο καθώς και η ασφάλεια των δικτύων και πληροφοριών
 - Ο έλεγχος της τήρησης των όρων και της διαδικασίας άρσης του απορρήτου, που προβλέπονται από τον νόμο

Α.Δ.Α.Ε. - Νόμοι

- **Προεδρικό διάταγμα 47/2005**
 - Διαδικασίες καθώς και τεχνικές και οργανωτικές εγγυήσεις για την άρση του απορρήτου των επικοινωνιών και για τη διασφάλισή του.
- **Ν.3115/2003** – «Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών»
- **Ν.3471/2006** – «Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και τροποποίηση του ν.2472/1997»

Α.Δ.Α.Ε. – Νόμοι (2)

- **N.3472/2006** – «Ρύθμιση θεμάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Δικαιοσύνης και άλλες διατάξεις (Τροποποιήσεις Ν.3115)»
- **N. 3674/2008** - «Ενίσχυση του θεσμικού πλαισίου διασφάλισης του απορρήτου της τηλεφωνικής επικοινωνίας και άλλες διατάξεις»

Α.Δ.Α.Ε. - Κανονισμοί

- Κανονισμοί για τη Διασφάλιση του Απορρήτου στις Διαδικτυακές Επικοινωνίες
 - Κανονισμός για τη Διασφάλιση του Απορρήτου στις Διαδικτυακές Υπηρεσίες και τις συναφείς Υπηρεσίες και Εφαρμογές
 - Κανονισμός για τη Διασφάλιση του Απορρήτου Διαδικτυακών Υποδομών
 - Κανονισμός για τη Διασφάλιση του Απορρήτου Εφαρμογών και Χρήστη Διαδικτύου
- Κανονισμός για τη Διασφάλιση του Απορρήτου κατά την Παροχή Τηλεπικοινωνιακών Υπηρεσιών από κινητά, σταθερά και ασύρματα δίκτυα

Ε.Ε.Τ.Τ.

- Ιδρύθηκε με τον Ν.2075/1992 ως ΕΕΤ και με τον Ν.2668/1998 μετονομάστηκε σε Ε.Ε.Τ.Τ.
- Ρυθμίζει, εποπτεύει και ελέγχει την αγορά ηλεκτρονικών επικοινωνιών και την αγορά παροχής ταχυδρομικών υπηρεσιών στην Ελλάδα.
- Ρυθμίζει θέματα που αφορούν τον
 - α) καθορισμό σχετικών αγορών, προϊόντων ή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών στην Ελληνική Επικράτεια
 - β) τον ορισμό και τις υποχρεώσεις Παρόχων με Σημαντική Ισχύ στις ανωτέρω σχετικές αγορές σύμφωνα με την εθνική και κοινοτική νομοθεσία.

Ε.Ε.Τ.Τ.(2)

- Εποπτεύει και ελέγχει τους παρόχους δικτύων ή/και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, επιβάλλει τις σχετικές κυρώσεις, τηρεί και διαχειρίζεται το Μητρώο Παρόχων Δικτύων και Υπηρεσιών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών.
- Εκδίδει Κώδικες Δεοντολογίας για την παροχή δικτύων και υπηρεσιών των ηλεκτρονικών επικοινωνιών.
- Μεριμνά για την τήρηση της νομοθεσίας περί ηλεκτρονικών επικοινωνιών και επιβάλλει σχετικές κυρώσεις.

Ε.Ε.Τ.Τ. - Τηλεπικοινωνίες

- Κάθε είδους δραστηριότητα ηλεκτρονικών επικοινωνιών που αφορά στην παροχή δικτύων ή/και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών υπάγεται σε Καθεστώς Γενικών Αδειών, σύμφωνα με τον ν. 3431/2006 «Περί Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και άλλες διατάξεις» και τον «Κανονισμό Γενικών Αδειών», όπως αυτός τροποποιήθηκε με τις υπ' αριθ. 442/68/28-6-2007 και 513/014/3-3-2009 Αποφάσεις της ΕΕΤΤ.

Α.Π.Δ.Π.Χ.

- Η ΑΠΔΠΧ ιδρύθηκε με το νόμο 2472/1997, ο οποίος ενσωματώνει στο ελληνικό δίκαιο την Ευρωπαϊκή Οδηγία 95/46/ΕΚ.
- Πρωταρχικός σκοπός της Αρχής είναι η προστασία του πολίτη από την παράνομη επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων αλλά και η συνδρομή προς αυτόν σε κάθε περίπτωση που διαπιστώνεται παραβίαση των σχετικών δικαιωμάτων του σε κάθε επιχειρησιακό τομέα.

Ευρωπαϊκή Ένωση

Η Ευρωπαϊκή Ένωση νομοθετεί με χρήση:

- **Οδηγιών (Directives)**
 - Μια οδηγία είναι μια συλλογική απόφαση όλων των χωρών-μελών, αμοιβαία δεσμευτική για όλα τα μέλη
- **Κανονισμών (Regulations)**
 - Οι Κανονισμοί είναι γενικά κείμενα τα οποία είναι υποχρεωτικά για όλες τις χώρες μέλη και ονομάζονται Ευρωπαϊκοί Νόμοι
- **Αποφάσεων (Decisions)**
 - Οι Αποφάσεις είναι νόμοι όχι όμως για όλες τις χώρες μέλη. Αφορούν συγκεκριμένα νομικά ή φυσικά πρόσωπα όπως πολίτες, εταιρείες, χώρες – μέλη. Είναι δεσμευτικές και έχουν άμεση ισχύ
- **Συστάσεων (Recommendations)**
 - Οι συστάσεις δεν είναι δεσμευτικές και ως εκ τούτου δεν έχουν πολιτική ισχύ.

Ευρωπαϊκό Κανονιστικό Πλαίσιο για τις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (1)

- **Οδηγία 2002/58/ΕΚ** σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (Οδηγία για την προστασία ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες)
- **Οδηγία 2002/21/ΕΚ** σχετικά με το κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (Οδηγία πλαίσιο)

Ευρωπαϊκό Κανονιστικό Πλαίσιο για τις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (2)

- **Οδηγία 2002/20/ΕΚ** για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών (Οδηγία για την αδειοδότηση)
- **Οδηγία 2002/22/ΕΚ** για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (Οδηγία καθολικής υπηρεσίας)

Ευρωπαϊκό Κανονιστικό Πλαίσιο για τις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (3)

- **Οδηγία 2002/19/ΕΚ** σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες, καθώς και με τη διασύνδεσή τους (Οδηγία για την πρόσβαση)
- **Οδηγία του Ανταγωνισμού**
- **Απόφαση αριθ. 676/2002/ΕΚ** σχετικά με ένα κανονιστικό πλαίσιο για την πολιτική του ραδιοφάσματος στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα (Απόφαση ραδιοφάσματος)

Επίλογος

- Η Α.Δ.Α.Ε. διεξάγει δημόσια διαβούλευση επί του προσχεδίου του νέου Κανονισμού για τη Διασφάλιση του Απορρήτου των Επικοινωνιών
- Το προσχέδιο του Κανονισμού είναι διαθέσιμο στο δικτυακό τόπο της Α.Δ.Α.Ε. (www.adae.gr) και δεν δεσμεύει την Αρχή ως προς το περιεχόμενο του νέου Κανονισμού.

ΤΕΛΟΣ

Σας ευχαριστώ πολύ!